

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

-

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- Liikenneverkko ja solmukohdat
- Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut
- Liikennejärjestelmän tukitoimet
- Muut toimenpiteet

-

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

-

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

-

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

-

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

STM:N LAUSUNTO: VALTAKUNNALLINEN LIIKENNEJÄRJESTELMÄSUUNNITELMA VUOSILLE 2021–2032 –SUUNNITELMALUONNOS JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Sosiaali- ja terveysministeriö STM pitää liikennejärjestelmäsuunnitelman päätavoitteita, saavutettavuutta, kestävyyttä ja tehokkuutta, kannatettavina. STM haluaa kiinnittää huomiota siihen, että perus- ja ihmisoikeuksien huomiointi on välttämätön osa kestävä kehityksen toteutumisesta. On tärkeää huomioida sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristön kannalta kestävien ratkaisujen merkitys eri väestöryhmien, kuten iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden, oikeuksien toteutumiselle. Liikennejärjestelmää kehitettäessä merkittävänä näkökulmana on, millä tavoin palvelut voivat tukea vammaisten henkilöiden itsenäistä elämää ja iäkkäiden henkilöiden hyvää ikääntymistä, toimintakykyä ja liikkumista.

Marinin hallitusohjelman mukaisesti sosiaalisesti kestävä hyvinvointivaltio ottaa huomioon myös iäkkäiden ja vammaisten osallisuuden sekä mahdollisuudet itsenäiseen elämään. Myös liikennejärjestelmäsuunnittelussa on huomioitava ihmisten erilaiset tarpeet ja valmiudet sekä yhdenvertainen oikeus liikkua. Kaikille sopiva suunnittelu, esteettömyys ja saavutettavuus tulisi huomioida läpileikkaavina tavoitteina ja periaatteina liikennejärjestelmäsuunnittelussa. Myös vaikutuksia arvioitaessa on nähtävä näiden tavoitteiden ja periaatteiden huomioinnin positiivinen vaikutus taloudelliseen, ekologiseen ja sosiaaliseen kestävyYTEEN.

Liikenteen automatisoinnilla ja digitalisoinnilla pyritään muun muassa liikenneturvallisuuden parantamiseen, vähentämään liikenneonnettomuuksia ja parantamaan matka- ja kuljetustoimintaa. On tärkeää huomioida, että digitalisointi asettaa haasteita niille iäkkäille ja vammaisille henkilöille, joilla ei ole digitaalisia perustaitoja tai asuvat maaseutualueilla, joissa Internet-yhteydet ovat rajalliset.

Lähtökohtana tulee olla esteetön, toimiva ja alueellisesti kattava julkinen joukkoliikenne. Se paitsi edistää kestävä kehityksen tavoitteita, myös vähentää erityispalveluiden tarvetta ja yhteiskunnalle syntyviä kustannuksia. Suunnittelussa tulee huomioida koko matkaketju. On huomioitava myös tarve erityispalveluille, kuten henkilökohtaisille kuljetuspalveluille, ja niiden toteuttamiseksi tarvittava esteetön kalusto ja toimiva taksiliikenne.

Edellä mainittujen asioiden huomiointi edistää kaikkien sujuvaa ja yhdenvertaista liikkumista. Perustuslain lisäksi kestävä liikennejärjestelmän kehittämisessä tulisi ottaa läpileikkaavasti

huomioon YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimus (SopS 26 ja 27/2016) ja sen velvoitteet taata vammaisille henkilöille oikeus liikkumiseen yhdenvertaisesti muiden kanssa (20 artikla), esteettömyys ja saavutettavuus ihmisoikeuksina ja edellytyksenä oikeuksien toteutumiselle (9 artikla), vammaisten henkilöiden positiivinen erityiskohtelu (5.4. artikla) sekä oikeus itsenäiseen elämään ja osallisuuteen (19 artikla).

Sosiaali- ja terveysministeriö

Kansliapäällikkö Kirsi Varhila

Erityisasiantuntija Tea Hoffrén

Hoffrén Tea
Sosiaali- ja terveysministeriö